

ROBERT KARJEL

ŠVĚD

TRILER ZO ZÁKULISIA
TAJNÝCH SLUŽIEB

Plus

Švéd

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.albatrosmedia.sk

Robert Karjel

Švéd – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2016

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

ŠVÉD

Robert Karjel
ŠVÉD

Plus

© Robert Karjel 2010

Published by arrangement with Partners in Stories Stockholm AS.

Translation © Mária Bratová, 2015

Cover Design © Tomáš Cikán, 2015

ISBN v tlačenej verzii 978-80-259-0446-6

ISBN e-knihy 978-80-259-0456-5 (1. zverejnenie, 2016)

We're like crystal, we break easy
I'm a poor man, if you leave me
I'm applauded, then forgotten
It was summer, now its autumn

NEW ORDER, *CRYSTAL*

Prázdne nábojnice park posievajú
naše nohy sa meter nad zemou vznášajú

KENT, *KÝM SA VŠETKO SKONČÍ*

1

NEW YORK 21. MÁJ 2008

Na urgentnom príjme vo Wyckoff Heights mali plné ruky práce s pacientom, ktorého priviezli pred chvíľou. Hoci nemocnica ležala blízko, jeho krik nedoliehal až k nemu. Tu bolo ticho.

Dýchal nevzrušene, dokonca si uvedomoval, ako sa doňho vracia pokoj. Ako z neho vprcháva adrenalin, kým čupí pri vode a omýva si ruky. Pod podrážkami topánok mu chrupčal štrk. Najviac krvi sa mu zachytilo na rukách, priam akoby si ich v nej namočil. Ale vystrekla aj na bundu, z čoho usudzoval, že mu určite zababrala tvár. Oplachoval sa, drhol si ruky a neponáhľal sa. Nemal zrkadlo. Za sebou počul len šumenie áut a nočného života. Pred sebou videl East River a vysokú siluetu Manhattanu. Nehybný obraz svetla a tmy bez viditeľných známkov života. Posledný raz zovrel pery, aby sa mu do úst nedostala voda. Z rieky East River, ktorej špina a masť sa v noci nedá vidieť.

Nakoniec sa vystrel, odfrkol a z rúk si otriasol vodu. Ešte stále cítil, ako ten muž bojoval a zvíjal sa pod ním. Odporne ako úhor, čo sa omotáva okolo paže. Buď ho človek zovrie a rozpučí, alebo sa ho nikdy nezbaví. Zahľadel sa na svoje ruky, pohýbal prstami, otáčal dľaňami. Na ruky, ktoré urobili oveľa viac, než iba vzdorovali. Ktoré sa pošpinili.

No teraz už boli opäť čisté.

Z úkrytu v kroví na prázdnom pozemku vybral napchatú igelitovú tašku. Potom sa povyzliekal a z igelitky vytiahol všetko, čo potreboval. Necítil nočný chlad, nijakú úzkosť. Iba pokoj. Kdesi v diaľke sa ozývalo húkanie sirén. Tam, kde sa medzi

tmavými siluetami budov črtala brooklynská veža s hodinami. Staré oblečenie si vymenilo miesto s novým, igelitku so špinavými handrami zaviazal na uzol a prebodol ju šidlom, ktoré po chvíli šmaril ďaleko do rieky. Igelitka letela za ním. Hneď ju schmatol prúd a pomaly sa potápala. Dlhو stál a sledoval ju. Široko rozkročená postava s rukami vo vreckách. Svetlo a tma. Osamelá silueta na opustenom pozemku pri rieke.

Potom sa roztriasol, akoby ho schvátila zimnica. Nebolo to od strachu, ale z boja. Zo zápasu, v ktorom išlo o všetko, s mužom, ktorý sa pod ním hadil, aby sa vyslobodil z jeho zovretia. Vložil do toho všetku silu, dokonca mu do tváre zaťal nechty ako železné pazúry. Preto sa teraz roztriasol od vyčerpania. Hladina adrenalínu klesala. Aj keby ho priam nútili, nezmohol by sa ani na jediný krok. Takto stál niekoľko minút. Cítil, že sa mu trasie ešte aj krk.

A predsa – úľava.

Potom sa z igelitky vyvalila posledná dávka vzduchových bublín a hladina zostala prázdna. Zvrtol sa a pomaly odchádzal.

Vo Wyckoff Heights na urgentnom príjme ležal muž a ručal. Vodič nákladniaka prepustený na kauciu, lebo sľúbil, že bude svedčiť, zlodejčiek z Brooklynu, ktorý si trúfol na viac, než mu stačili sily. Dokonca aj niektoré zdravotné sestry, ktoré už videli kadečo, sa odvracali, aby sa vyhli pohľadu naňho. Prežije, ale s prázdnyimi očnými jamkami. Už nikdy nikoho neusvedčí, nikoho nespozná, nikdy nepovie, kde, kedy a koho videl.

Istý Švéd zostane unikajúcim príznakom.

2

PRED TROMI TÝŽDŇAMI

U. S. FEDERAL BUILDING, KEY GARDENS ROAD, NEW YORK

Minca šikovne prevažovala medzi prstami jednej ruky tam a zasa späť, kým druhou roztržito listovala v papieroch na písacom stole. Čakala telefonát. Čas si krátila prezeraním fasciklov, novín a fotografií. V Kansas City Star sa písalo: „Rozsudky smrti za vraždy v Topeke budú vykonané do dvoch mesiacov“, to bola noticka na prvej strane. Z kopy vytiahla fotografiu vyžitého tlstého muža v oranžovom väzenskom overale a odložila ju nabok. Minca sa zošmykla medzi palec a ukazovák a opäť sa vydala na svoju púť. Na stole ležal zopnutý štôš svedeckých výpovedí s nadpisom: Lúpežná vražda, Central Park, neobjasnená. V ňom čiernobiela nekvalitná kópia fotky ženy, ktorú pochovali už pred niekoľkými rokmi. Na stole ležalo aj zopár kníh o umení, pri nich kópia účtu z baru v Toronte.

Telefón zazvonil.

Minca akoby čakala na signál: bleskurýchlo sa rozbehla k malíčku a naspäť. Zachytila ju do dlane. Ozvala sa.

Zahmkala a počúvala hlas v slúchadle.

– Takže to je jasné, – povedala po chvíli, vzala do ruky obrázok kamennej sochy a zaklonila sa. – Aké meno si z nich dostal? – Prikývla. Biely mramor. Socha na obrázku predstavovala ľudskú bytosť, no nebol to ani muž, ani žena. Iba napnuté nahé telo, čo žiadostivo prosilo o viac.

– Grip, – zopakovala. – Ernst Grip. Dobre. Nie, netreba. Niekoho poňho pošlem na letisko.

3

NASLEDUJÚCI DEŇ

LET SK901 Z LETISKA ARLANDA V ŠTOKHOLME

Kým lietadlo stúpalo, Ernst Grip lenivo sledoval sivú krajinu za oknom. Na kolenách mal neprečítaný výtlačok Expressen, poskladal ho a zastrčil do vrecka na sedadle pred sebou. Hľadal si pohodlnú polohu, ale v otrasných podmienkach ekonomickej triedy nikdy nemal dosť miesta na nohy, preto sa radšej vopred tešil na prvý drink a čosi na zahryznutie. Potreboval sa trochu rozptýliť.

Celých osem hodín do New Yorku.

Američan na susednom sedadle sa podrobne vypytoval letušky, aké druhy alkoholu majú na palube.

Grip povedal iba: – Whisky, prosím, akúkoľvek, – a bez zbytočných otázok dostal dve fľaštičky. Spláchol nimi vrecúško orieškov.

Kura a k tomu riedke červené víno. Na cestu vyrazil na poslednú chvíľu, lebo niekomu sa predsa len podarilo zohnať lístok do ekonomickej triedy. Typický prejav úzkoprsosti švédskej štátnej správy. Na elektronickej mape na druhom konci paluby sa symbol lietadla vznášal nad morom neďaleko nórskoho pobrežia. Potom roznášali kávu, a hoci nikdy nepíjal koňak, teraz si ho dal. Chvíľu prepínal filmy na obrazovke na operadle pred sebou. Zaspal.

Grip bol tmavovlasý a mal ten typ tváre, o ktorej si ľudia často myslia, že ju už niekde videli. V obleku pôsobil staršie, v neformálnom oblečení mladšie. Podľa údajov v pase mal tridsaťsedem rokov. Letušky aj ich mužskí kolegovia so servírovacím

vozíkom sa pri širokoplecom sympatickom mužovi ochotne zastavovali, aby s ním prehodili zopár slov.

Včera si ho zavolať jeho bývalý šéf z tajnej polície Säpo, ako to ešte vždy robieva, a Gripovi oznámil, že poletí do New Yorku. Nemusí sa o nič starať, jeho terajšiemu šéfovi ktosi nenápadne naznačí: – Grip tu istý čas nebude. – To sú výhody starých kontaktov. Grip mal iba splniť úlohu. A len čo vošiel do Šéfovej miestnosti, dostal do ruky letenku a kreditnú kartu.

– Výdavky si eviduj, – znela Šéfova jediná pripomienka. Takto sa vyjadruje ostrieľaný tajný policajt, nijaký čerstvý absolvent, ale skúsený starý vlk s vlastným revírom. Ako stvorený pre tých, čo priveľmi nevyzvedajú.

– Dostanem poverenie? – opýtal sa Grip.

– Kašli na to. Pôjdeš ako turista.

Z neznámeho dôvodu začali z tohto konca, teda praktickými otázkami, jedlom a spaním.

– A...? – pobádal ho Grip, aby sa dozvedel aj to ostatné.

Šéf mal pred sebou akési poznámky. – Podľa ministerstva zahraničia sa máš stretnúť s Američanmi.

– V akej záležitosti?

– To nie je jasné. Američania ti chcú položiť zopár otázok.

– To akože všetkých dvestosedemdesiat miliónov Američanov?

– Justice Department, to je nejaký ich úrad alebo čo. Ich ľudia ťa budú čakať na Newarku.

– Zopár otázok o čom?

Šéf odpovedal myknutím pleca.

– A výslovne trvajú na tom, aby som letel osobne?

– Pokiaľ viem, na ministerstve zahraničia patíš k tým málo menám, čo poznajú. Pamätajú si ťa z letiska v Bromme, keď sme CIA odovzdávali tých Egypťanov. Ministerstvo malo malér, my sme za nich ťahali horúce gaštany z ohňa, a tak si ťa zapamätali. Skrátka, chceli teba a ja som súhlasil.

– Tak to je naozaj úžasné.

– Vezmeš si pohodlný oblek, – usmial sa Šéf, – zodpovieš na niekoľko otázok, dáš si pár chutných večerí a vrátiš sa. – Potom mu však ovisnuté líca pripomínajúce bernardína ovisli ešte väčšmi.

– Netušíš, o čo ide?

Šéf napísal čosi na ceduľku a podal mu ju dvoma prstami.

Jediné slovo: – Topeka, – Grip prečítal nahlas.

– No, – prikývol Šéf, – Američania chcú zistiť, čo vieme o Topeke, o meste, kde líšky dávajú dobrú noc. Vidiš v tom nejaký zmysel? Ja nie.

– Inštrukcie z ministerstva?

– Nijaké, oni tiež nič netušia. „Pošlite tam Gripa“, viac nepovedali. Najmä to chcú mať z krku.

– Inými slovami, som ministerský poslíček.

– Ale taký, ktorý vie, že ak si už musí písať poznámky, tak zásadne iba ceruzkou. Potom nebudeš hovoriť s nikým iným, iba so mnou. Prídeš rovno sem, – ostrieľaný vodca vlčej svorky bol v tejto džungli ešte vždy pánom.

– Maximálne týždeň? – tipoval Grip.

– Koľko bude treba.

Gripa zobudil sused, ktorý sa zohýbal po čosi, čo mu spadlo na podlahu. Ospravedlňoval sa, hmatal ďalej a Gripovi odplášil spánok. Potom sused z tuby vytlačil akúsi mastičku a natrel si nosové dierky.

– Vazelína, – oznámil Američan, – proti suchému vzduchu. Nechcete? – Grip zavrtel hlavou, ale muž vedľa neho rozprával ďalej. Vraj sa práve vracia z návštevy svojej čerstvo vydatej dcéry, ktorá si niekde na cestách našla Švéda a teraz s ním žije v Sundbybergu. Muž sa zasmial, keď vyslovoval názov Sundbyberg, a podrobne opísal park, vedľa ktorého dcéra býva. Akoby išlo o najexotickejšie miesto na svete a Grip

si ho ani náhodou nevie predstaviť. Spolucestujúci chodil do toho parku, páčilo sa mu tam, splietal čosi o brezách, no vraj sa predsa len obáva, v akom svete budú vyrastať jeho vnúčatá.

– Však viete, ako to teraz vyzerá, – vzdychol, lebo na letisku Arlanda sa musel vzdať flakónu vody po holení a manikúrových nožničiek. – Ale veď to sa predsa smie prevážať, nemám pravdu?

Býval v južnom Manhattane a to predpoludnie, keď padli Dvojčky, stál na balkóne a všetko videl. Nasledovali kúdoly prachu a z nich sa vynárali bežiaci ľudia s vypúlenými očami a vydesenými tvármi.

– Alebo toto tu, – pleskol na titulnú stránku New York Times. Písalo sa tam čosi o Iraku, na obrázku bolo zhorené auto a utekajúci ľudia. – To je hrozné. – Neisto fľochol na Gripa, lebo v cudzine sa všetci Američania pohybujú po tenkom ľade. – Tolko mŕtvych! Ja neviem... Je to zložité.

– Volili ste Busha? – opýtal sa Grip.

– Ja? – nerozhodne potriasal hlavou. – Druhý raz už nie.

Okolo nich prešla letuška s katalógom v ruke a monotónne opakovala: – Taxfree... taxfree...

– Môj sused prišiel o vnuka, – pokračoval muž, keď poodišla. – V Iraku. Bol obyčajným armádnym šoférom. Príšerné.

Grip mlčal.

– Nuž, každý robí, čo musí, – pokračoval muž. – Môj otec bojoval proti Nemcom v Ardenách, počas ich ofenzívy. „Hrozná zima“ – to bolo jediné, čo z neho vyliezlo o celej vojne, hrozná zima. – Muž hľadel pred seba a zasmial sa rovnakým nič nehovoriacim smiechom, ako keď spomínal Sundbyberg.

Mlčal. Možno celú minútu.

– Ibaže to bol úplne iný typ vojny, – dodal.

– Ste americký občan? – spýtala sa letuška.

Grip zavrtel hlavou. Po chvíli mu priniesla papiere a on musel vypísať číslo svojho pasu toľkokrát, až ho nakoniec písal automaticky. Vo všetkých okienkach formulára zaškrtol nie, čím záväzne potvrdzoval, že necestuje do USA za účelom prostitúcie ani terorizmu a že počas druhej svetovej vojny sa nepodieľal na vyhladzovaní Židov. Nakoniec vyznačil možnosť, že je turista, a do riadka s miestom pobytu a adresou napísal hotel Hilton pri Central Parku. Spomenul si naň náhodou, v skutočnosti netušil, kde bude bývať.

– Topeka, – oslovil suseda, – v ktorom štáte leží?

– V Kansase, – odvetil muž. – Idete tam?

– Nie.

– Tak kam?

– Do New Yorku, iba na pár dní.

– Prvý raz?

Grip prikývol.

– Zapáči sa vám.

Ernst Grip vyčkal, kým prehrmí tlačienica v uličke, potom voľne neprečítaný Expressen do tašky na pleci a vystúpil z lietadla. Zanedlho ho zastavil labyrint radov pred pasovou kontrolou. Cestujúci z diaľkových letov so začervenenými očami a spiacimi deťmi na rukách posedávali na príručnej batožine či rovno na dlážke. Pomedzi hadiace sa rady chodili ženy a vykrikovali označenie formulárov, ktoré mali mať všetci vyplnené a pripravené v ruke. Ženy mali na sebe jednoduché uniformy, väčšinou boli tlsté a mnohé z nich boli černošky. Mali dlhé nalakované nechty, v jednej ruke zvierali zväzok kľúčov, v druhej veľké vysielacky. Kráčali hojdavým krokom a tvárili sa nekompromisne.

Grip ich za tie roky často pozoroval. Robota v tejto príletovej hale, kde sa za presklenou stenou kedysi črtali nedotknuté

Dvojičky, bola len o chĺpok lepšia než obracanie hamburgerov v McDonalde. Ony si tu však vykračovali, akoby mali za chrbtom celé námorníctvo. Len čo niekto niečo spochybnil, nedajboh namietol, okamžite zvyšovali hlas. Na konci radu, blízko presklenej pečiatkovej búdky, došlo k výmene názorov v niekoľkých jazykoch. Grip nezistil, čo sa stalo, ale zdalo sa mu, že kohosi odtiaľ odvádzajú.

Nakoniec ho zavolali k jednému z mnohých okienok. Za pultom vo výške prs stáli dvaja muži v naškrobených košeliach a s vlasmi vystrihanými na ježka. Jeden rýchlo skontroloval Gripov formulár a potom zalistoval v pase. S nevýrazným pohľadom zastal na dvojstránke.

– Čo ste robili minulý rok v Egypte? – opýtal sa.

Druhý uprene sledoval Gripa. Pohľadom vypočúvajúceho.

– Bol som sa potápať v Červenom mori, – odvetil Grip.

– V Šarm el Šejku.

Muž pokračoval v listovaní a natrafil na inú zaujímavú pečiatku. – A v Južnej Afrike?

– V zime som si na týždeň odskočil do Kapského Mesta za slnkom, – zaklamal, ale na to bol zvyknutý.

Potom v pase pribudli ďalšie pečiatky a mistrovi Gripovi, tmavovlasému, ale modrookému, prednedávnom dovŕšiacemu tridsaťsedem rokov, zaželeli príjemný deň. Vzal si pas a poďakoval sa.

V príletovej hale v Newarku stáli dvaja muži v oblekoch s malou ceduľkou a tváрили sa, akoby sa skôr nudili, než na niekoho čakali. *Ernest Gripp* – svietilo na ceduľke napísané žiarivo červenou farbou. Hoci okolo postávali taxikári a delegáti cestovných kancelárií s podobnými ceduľami, títo dvaja muži vyzerali, akoby ta nepatrili, dokonca akoby sami netušili, čo tam robia.

– Ernst Grip, – dôrazne a s iným prízvukom artikuloval Grip s pohľadom na ceduľu, keď sa im dal poznať.

– Vitajte, – odvetil muž s cedulou. Narážku nepochopil, zjavne sa mu však uľavilo. Druhý sa chopil Gripovej batožiny.

Dvaja opálení a vystrihaní chlapi – typickí federáli. V aute ho ponúkli kávou, inak väčšinou mlčali. Ani Grip nemal dôvod na rozhovor, pri jazde po nekonečných newyorských uliciach a v záplave áut radšej zamestnával svoj zrak pohľadom na triviálnosti. Uháňali po hvízdajúcom betóne diaľnice, vychádzali na nadjazdy, prechádzali rampami a vchádzali do vysvietených tunelov.

– To je hotel? – opýtal sa Grip, keď zaparkovali v podzemnej garáži.

– Nie, kancelária, – dozvedel sa. – Batožinu si tu môžete nechať.

– Iba si vezmem sako.

Otvorili kufor auta. Grip si vybral sako, zapol si horný gombík košeľe a uviazal kravatu, čo vytiahol z bočného vrecka cestovnej tašky.

Keď sa upravil, muž, ktorý šoféroval, zabuchol kufor a vykročil pred ním, druhý šiel za nimi. Pohyblivými schodmi sa vyviezli do priestrannej haly, čo pripomínala skôr mramorovú jaskyňu naplnenú ozvenou ich krokov. Tu a tam stáli povinné skupinky kancelárskych paliem, vzadu oblúkové rámy detektorov kovov. Gripova eskorta predložila preukazy a ukázala na svoje zbrane, potom na nejaký riadok v knihe návštev a Grip smel prejsť ďalej.

Desať poschodí výťahom hore, potom sa prepletali blokom malých pracovní, zasadačiek a skupiniek toaliet. Všade samé vyhrnuté rukávy, vrecovité nohavice a nápisy s čudnými zákazmi, ktoré si zjavne nikto nevšímal. Obaly z donáškových jedál, zamastené škatule, fľaše – zrejme tu stále ktosi jedol. Chvíľami im niekto kývol na pozdrav medzi dvoma hltmi nápoja, jedla či utieraním rúk do kôpky servítkov. Jeden z Gripových sprievodcov mu opäť ponúkol kávu. S poďakovaním odmietol.

– Tu, – presklenými dverami ho odvedli k sekretárke, ktorá len zdvihla hlavu a prikývla, potom ďalej do väčšej kancelárie.

– O chvíľu bude hotová, – povedal jeden z mužov, skôr než odišli.

Grip osamel. Za písacím stolom sedela žena obrátená k oknu a telefonovala – vlastne skôr počúvala. Nestál jej ani za pohľad, hoci jeho prítomnosť si musela uvedomovať. V miestnosti bolo ticho. Grip videl jej profil a oceňoval skutočnosť, že je to žena. Pri pohľade na tesné kutice, čo videl cestou sem, a na sekretárku pred touto kanceláriou, kde teraz prešľapuje na huňatom koberci, čo pokrýva celú dlážku, mu bolo jasné, že sa ocitol u šéfky. Ťažšie však bolo odhadnúť, na akej úrovni. Keďže je to žena, zrejme bude šikovná, alebo je protekčná? Cestou po budove videl dosť šiltoviek s nápisom FBI a DEA, aby pochopil, v akom revíri sa pohybuje. Pravdepodobne nastal čas zapnúť mozgové závitky a sústrediť sa.

Žena, približne v jeho veku, nevyzerala veľmi americky. Nemá skôr trochu ázijské črty – okolo očí, odtieň pleti? Na stenách chýbali portréty, diplomy a podobná zarámovaná samochvála, ktorú by jednoznačne očakával v pracovni amerického šéfa. Pri jej počítači ležala pohľadnica z Washingtonu, D. C., za jej chrbtom visela obrovská reprodukcia tropickej krajiny. Vybrala si ju sama? Akvarel znázorňoval more, pobrežný výčnelok, skupinku domov z vyblednutých dosák a pár postáv, strácajúcich sa v tieni.

Sotva počuteľne čosi povedala, položila slúchadlo a obrátila sa.

Chvíľu sedela s rukami na opierkach a so záujmom si ho premeriavala, trochu formálne sa usmiala a povedala: – Švéd.

– Áno, Švéd, – prikývol Grip. – Presnejšie Ernst Grip, ale určite to máte niekde zapísané.

Rýchlo šibla pohľadom na čosi, čo ležalo pred ňou. – Ernst,

samozrejme, – vstala, aby sa s ním zvitála. – Z ministerstva zahraničia?

– Od tajnej polície.

– No toto! – odmlčala sa. – Už ste niekedy mali do činenia s odsúdenými na smrť? – nečakala na odpoveď, hneď pokračovala: – Mimochodom, volám sa Shauna. Shauna Friedmanová.